

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-865/19 - 1

Υπόθεση C-865/19

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

27 Νοεμβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunal d'instance de Rennes (Γαλλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

21 Νοεμβρίου 2019

Ενάγουσα:

Caisse de Crédit Mutuel Le Mans Pontlieue

Εναγομένη:

OG

[παραλειπόμενα]

ΑΠΟΦΑΣΗ της 21ης Νοεμβρίου 2019

[παραλειπόμενα]

ΜΕΤΑΞΥ:

της **ΕΝΑΓΟΥΣΑΣ:**

CAISSE DE CREDIT MUTUEL LE MANS
PONTLIEUE [παραλειπόμενα], LE MANS
[παραλειπόμενα] [σελ. 2 του πρωτοτύπου]

ΚΑΙ:

της/των **ΕΝΑΓΟΜΕΝΗΣ(-ΩΝ):**

OG

[παραλειπόμενα] ST GRÉGOIRE, [παραλειπόμενα]

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ, ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

Βάσει συμβολαιογραφικής πράξης της 7ης Αυγούστου 2008, η CAISSE DE CRÉDIT MUTUEL LE MANS PONTLIEUE χορήγησε στους OG και PF, με σκοπό την αγορά ακινήτου:

- δάνειο MODULIMMO ύψους 80 275 ευρώ, εξοφλητέο σε 300 μηνιαίες δόσεις, με επιτόκιο 4,85 %,
- δάνειο ύψους 13 200 ευρώ, εξοφλητέο σε 96 μηνιαίες δόσεις, με μηδενικό επιτόκιο.

Το δάνειο με μηδενικό επιτόκιο εξοφλήθηκε τον Ιούλιο του 2016.

Λόγω καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δόσεων, η CAISSE DE CRÉDIT MUTUEL LE MANS PONTLIEUE, με συστημένη επιστολή που παρελήφθη στις 26 Απριλίου 2018, κατήγγειλε τη σχετική σύμβαση και ζήτησε την καταβολή ποσού 78 080 ευρώ.

Η επιταγή προς εκτέλεση επιδόθηκε στους οφειλέτες με θυροκόλληση στις 11 Μαΐου 2018.

Με δικόγραφο της 11ης Ιουνίου 2018, το οποίο κατατέθηκε ενώπιον του tribunal d'instance de Rennes (πρωτοδικείου Rennes) στις 13 Ιουνίου 2018, η CAISSE DE CRÉDIT MUTUEL LE MANS PONTLIEUE ζήτησε την κατάσχεση των αποδοχών της OG, με σκοπό την είσπραξη απαιτήσεως ύψους 78 602,57 ευρώ.

Ίδιο αίτημα προβλήθηκε και εις βάρος του PF.

Η υπόθεση εκφωνήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 2018, αλλά η συζήτηση αναβλήθηκε για τις 20 Δεκεμβρίου 2018, προκειμένου η πιστώτρια να τοποθετηθεί επί του ζητήματος τυχόν συμπληρώσεως διετούς παραγραφής, επί του εφαρμοστέου επιτοκίου και επί του κεφαλαίου της απαιτήσεως.

Εν συνεχεία, η συζήτηση της υπόθεσης αναβλήθηκε για τις 28 Φεβρουαρίου 2019 προκειμένου η πιστώτρια να υποβάλει παρατηρήσεις ως προς το ενδεχόμενο ύπαρξης σφάλματος στην αναγραφή του TEG [συνολικού ετήσιου επιτοκίου, ΣΕΕπ], τόσο στη σύμβαση δανείου όσο και στην προσφορά δανείου.

Με σημείωμα της 24ης Δεκεμβρίου 2018, το δικαστήριο επισήμανε στους διαδίκους ότι το ΣΕΕπ που αναλογούσε σε ένα δάνειο ποσού 80 275 ευρώ, με έξοδα δανείου 583 ευρώ και δυνατότητα εξόφλησης, αρχικώς, σε 96 μηνιαίες δόσεις των 384,90 ευρώ και, στη συνέχεια, σε 204 μηνιαίες δόσεις των 527,55 ευρώ, αν υπολογιζόταν, χωρίς να ληφθεί υπόψη η υποχρεωτική ασφάλιση ύψους 22,76 ευρώ τον μήνα, με βάση τη μέθοδο επικαιροποίησης η οποία προβλεπόταν τόσο στο υπ' αριθ. 2002-98 διάταγμα της 10ης Ιουνίου 2002 όσο και στο παράρτημά του και ίσχυε για όλες τις πιστώσεις, ανερχόταν σε

5,364511 %, και άρα, κατόπιν στρογγυλοποίησης στο τρίτο δεκαδικό ψηφίο, σε 5,365 %, και όχι σε 5,363 % όπως αναφερόταν στην προσφορά δανείου.

[παραλειπόμενα] [μέθοδος υπολογισμού του επιτοκίου]

Κατά το αιτούν δικαστήριο, το ερώτημα κατά πόσον, σε περίπτωση που το ΣΕΕπ ανέρχεται σε 5,364511 % και ο πιστωτής αναγράφει 5,363 %, μπορεί να θεωρηθεί ότι το αναγραφόμενο αυτό επιτόκιο είναι ακριβές, αξίζει ενδεχομένως να υποβληθεί [σελ. 3 του πρωτοτύπου] στο ΔΕΕ, δεδομένου ότι οι κανόνες οι οποίοι πρέπει να εφαρμόζονται για τη στρογγυλοποίηση του ΣΕΕπ (πλέον, από 1ης Οκτωβρίου 2016, επονομαζόμενου ΣΕΠΕ) προέρχονται από το δίκαιο της Ένωσης.

[παραλειπόμενα] [εθνική διαδικασία]

Με τις γραπτές προτάσεις της, [παραλειπόμενα] η CAISSE DE CREDIT MUTUEL LE MANS PONTLIEUE, [παραλειπόμενα] ζητεί

- να απορριφθούν όλα τα αιτήματα των ΟG και ΡF,
- να κριθεί παραδεκτό και βάσιμο το δικό της αίτημα για κατάσχεση των αποδοχών των ΟG και ΡF,
- να κριθεί ότι η αξίωσή της για καταβολή των ποσών που ζητήθηκαν δεν έχει παραγραφεί,
- να αναγνωριστεί ότι έχει αποδειχθεί η ύπαρξη εκτελεστού τίτλου,
- να κριθεί ότι δεν πρέπει να μειωθεί το συμφωνηθέν συμβατικό επιτόκιο, και
- να διατάξει την κατάσχεση των αποδοχών των ΟG και ΡF προς είσπραξη της απαίτησής της, η οποία είχε εκτιμηθεί προσωρινώς, βάσει υπολογισμού που έγινε στις 11 Ιουνίου 2018, σε 78 663,46 ευρώ.

[παραλειπόμενα]

Η CAISSE DE CREDIT MUTUEL LE MANS PONTLIEUE δεν συμφωνεί με την υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης την οποία προτείνουν οι εναγόμενοι. Συγκεκριμένα, εκτιμά ότι ο κανόνας που πρέπει να εφαρμοστεί είναι σαφής, ιδίως αν ληφθεί υπόψη η νομολογία του Cour de cassation (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) βάσει της οποίας δεν επιτρέπεται στον δανειολήπτη να επικαλεστεί σφάλμα ως προς το ΤΑΕG εφόσον δεν επηρεάζεται το πρώτο δεκαδικό ψηφίο του.

Η ενάγουσα υποστηρίζει, εξάλλου, ότι οι ΟG και ΡF δεν δικαιούνται πλέον να επικαλεστούν την ακυρότητα του ΣΕΠΕ λόγω της ισχύουσας πενταετούς παραγραφής, δεδομένου ότι η συμβολαιογραφική πράξη συνήφθη στις 7 Αυγούστου 2008.

Επί της ουσίας, θεωρεί ότι οι δανειολήπτες, οι οποίοι δεν αποδεικνύουν ότι αναζήτησαν κάποια ανταγωνιστική προσφορά δανείου, ουδεμία ζημία υπέστησαν.

Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι οι υπολογισμοί της, οι οποίοι βασίζονται σε ετήσιο επιτόκιο διαιρούμενο διά 12 σύμφωνα με τον κανόνα των ισόχρονων μηνών που είναι απολύτως αποδεκτός τόσο από τη νομοθεσία όσο και από τη νομολογία, δεν είναι διόλου εσφαλμένοι, αφού δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω η μέθοδος υπολογισμού την οποία πρότεινε το δικαστήριο και ενστερνίστηκαν οι εναγόμενοι.

Η ενάγουσα θεωρεί επίσης ότι η αξίωσή της δεν έχει παραγραφεί, ότι είναι απολύτως βάσιμη ως προς το ύψος της και αντιτίθεται στο αίτημα για τη χορήγηση προθεσμίας χάριτος. **[σελ. 4 του πρωτοτύπου]**

Με γραπτές προτάσεις που αφορούν και την περίπτωση του PF [παραλειπόμενα], η OG, [παραλειπόμενα] ζητεί:

προτού κριθεί η υπόθεση,

- να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προδικαστικό ερώτημα επί της ερμηνείας της οδηγίας 98/7/EK της 16ης Φεβρουαρίου 1998 στην εσωτερική έννομη τάξη της Γαλλίας,

επί της ουσίας,

- να αναγνωριστεί η ακυρότητα της ρήτρας της επίμαχης σύμβασης δανείου στην οποία ορίζεται το επιτόκιο,

- να αναγνωριστεί ότι η CAISSE DE CRÉDIT MUTUEL LE MANS PONTLIEUE δεν μπορεί να αξιώσει την καταβολή των τόκων και των εξόδων δανείου, και να διαπιστωθεί ότι η απαίτησή της ανέρχεται σε 33 179,98 ευρώ,

- επικουρικός, να αντικαταστήσει το συμφωνηθέν συμβατικό επιτόκιο με το νόμιμο επιτόκιο και να διατάξει, αφενός, τον συμψηφισμό μεταξύ του κεφαλαίου και των τόκων που εξακολουθούν να οφείλονται, υπολογιζόμενων με το νόμιμο επιτόκιο, και, αφετέρου, την επιστροφή της διαφοράς μεταξύ των τόκων που ήδη καταβλήθηκαν με το συμφωνηθέν συμβατικό επιτόκιο και των τόκων με το νόμιμο επιτόκιο όπως πρέπει να εφαρμοστεί αναδρομικώς, και

- εν πάση περιπτώσει, να τους παράσχει τη μεγαλύτερη δυνατή προθεσμία αποπληρωμής και να κρίνει ότι, κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, τα οφειλόμενα ποσά δεν θα γεννούν τόκους.

[παραλειπόμενα]

Η OG ισχυρίζεται ότι η πενταετής παραγραφή άρχισε να τρέχει την ημέρα κατά την οποία οι εναγόμενοι έλαβαν γνώση του γεγονότος που καθιστούσε δυνατή την άσκηση αγωγής, δηλαδή όταν ο δικαστής εξέτασε αυτεπαγγέλτως τον

συγκεκριμένο λόγο. Προσθέτει ότι η αναγραφή του ΣΕΠΕ στη σύμβαση έχει ουσιώδη σημασία, όπως έχει υπενθυμίσει και το ΔΕΕ, και διευκρινίζει ότι το επιτόκιο αυτό αποτελεί εξ ορισμού καθοριστικό στοιχείο της συγκατάθεσης του καταναλωτή.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΕΠΕ

1. Επί του ζητήματος της παραγραφής

Κατά το άρθρο 122 του code de procédure civile (γαλλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), συνιστά λόγο απαραδέκτου κάθε ισχυρισμός με τον οποίο ζητείται να κριθεί απαράδεκτο το αίτημα του αντιδίκου χωρίς να εξετασθεί η ουσία, λόγω έλλειψης δικαιώματος άσκησης αγωγής, όπως ισχυρισμός περί έλλειψης ενεργητικής νομιμοποίησης ή έννομου συμφέροντος, παραγραφής, παρέλευσης αποκλειστικής προθεσμίας ή ύπαρξης δεδικασμένου.

Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η επίμαχη σύμβαση πίστωσης συνήφθη στις 7 Αυγούστου 2008, η τράπεζα θεωρεί ότι οι δανειολήπτες δεν μπορούν πλέον να προβάλουν παραδεκτώς το σφάλμα ως προς το ΣΕΠΕ. **[σελ. 5 του πρωτοτύπου]**

Πρώτον, διαπιστώνεται ότι ο σχετικός λόγος εξετάστηκε αυτεπαγγέλτως από τον δικαστή, ο οποίος επ' ουδενί μπορεί να εξομοιωθεί με διάδικο. Πράγματι, η παραγραφή αυτή έχει εφαρμογήν μόνον επί αγωγής και ανταγωγής. Επομένως, η παραγραφή ισχύει μόνο για τους διαδίκους και όχι για τον δικαστή. Λαμβάνοντας αυτεπαγγέλτως υπόψη έναν νομικό λόγο, το δικαστήριο αναλαμβάνει μια πρωτοβουλία προς εξασφάλιση της τήρησης του νόμου, και άρα δεν ενεργεί ως διάδικος, ούτε διατυπώνει οποιοδήποτε αίτημα. Δεν τίθεται, ως εκ τούτου, ζήτημα «απαράδεκτου».

Επιπλέον, όσον αφορά το χρονικό σημείο έναρξης της προβληθείσας παραγραφής, ο δικαστής δεν βρίσκεται στην ίδια θέση με τον δανειολήπτη, ο οποίος θα μπορούσε, εφόσον ήταν επαρκώς ενημερωμένος για τις διατάξεις του δικαίου προστασίας των καταναλωτών, να αντιληφθεί ήδη από την υπογραφή της σύμβασης ότι δεν έχουν τηρηθεί οι ισχύουσες διατάξεις και, συνεπώς, θα είχε επιδείξει αμέλεια αν είχε αφήσει να παρέλθει ο χρόνος παραγραφής. Πράγματι, δεδομένου ότι ο δικαστής προφανώς δεν έχει γνώση της σύμβασης προτού κινηθεί η δίκη, το σημείο έναρξης τυχόν προθεσμίας παραγραφής δεν θα μπορούσε να ανατρέχει σε χρόνο προγενέστερο της άσκησης της αγωγής.

Επιπροσθέτως, ο νομοθέτης δεν εξαρτά τη δυνατότητα αυτεπάγγελτης εξέτασης από την τήρηση οποιασδήποτε προθεσμίας. [παραλειπόμενα] [ιστορικό της νομοθεσίας]

Τέλος, βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επειδή «η κατάσταση ανισότητας του καταναλωτή έναντι του επαγγελματία μπορεί να αντισταθμιστεί μόνο με θετική παρέμβαση, μη εξαρτώμενη από τους συμβαλλομένους στη σύμβαση, και συγκεκριμένα παρέμβαση του εθνικού δικαστηρίου το οποίο επιλαμβάνεται σχετικών διαφορών» (απόφαση του ΔΕΕ της 21ης Απριλίου 2016, C-377/14, Radlinger, σκέψεις 66 και 67), τα μεν εθνικά δικαστήρια πρέπει να λαμβάνουν αυτεπαγγέλτως υπόψη τις παρανομίες που διαπιστώνουν, ιδίως τις πλέον σοβαρές (απόφαση του ΔΕΕ της 16ης Νοεμβρίου 2016, C-42/15, Home Credit Slovakia, σκέψεις 70 και 71), το δε εσωτερικό τους δίκαιο δεν είναι δυνατόν να θέτει ορισμένη προθεσμία μετά την παρέλευση της οποίας απαγορεύεται πλέον να τις λαμβάνουν υπόψη αυτεπαγγέλτως (απόφαση του ΔΕΕ της 21ης Νοεμβρίου 2002, C-473/00, Cofidis).

Άλλωστε, ένα σημαντικό γνώρισμα της δίκαιης δίκης είναι να μπορεί ο δικαστής, όποτε το κρίνει σκόπιμο, να αναπληρώσει την αδυναμία ή την άγνοια του διαδίκου.

Όσον αφορά τους ίδιους τους διαδίκους, υπενθυμίζεται ότι οι ανταγωγές ασκούνται και οι αμυντικοί ισχυρισμοί προβάλλονται με τον ίδιο τρόπο κατά των διαδίκων της δίκης. Τα επιχειρήματα του οφειλέτη, όταν αποσκοπούν αποκλειστικώς στην απόρριψη των αιτημάτων που έχουν προβληθεί εις βάρος του, συνιστούν απλώς ουσιαστικούς αμυντικούς ισχυρισμούς κατά την έννοια του άρθρου 71 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, επί των οποίων η παραγραφή δεν ασκεί επιρροή.

Η έκπτωση από το δικαίωμα είσπραξης τόκων ή η ακυρότητα του ΣΕΠΕ αποτελούν ουσιαστικούς αμυντικούς ισχυρισμούς, δεδομένου ότι σκοπός τους είναι να απορριφθεί, κατόπιν επί της ουσίας νομικής εξέτασης, ο ισχυρισμός του αντιδίκου, τούτο δε, τουλάχιστον εν μέρει, χωρίς να έχει ασκηθεί ανταγωγή με αίτημα την επιστροφή τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού. **[σελ. 6 του πρωτοτύπου]**

Τέλος, δεν έχει αποδειχθεί ότι οι ΟΓ και ΡΦ, οι οποίοι ως δανειολήπτες δεν ήταν ενημερωμένοι, μπορούσαν να εντοπίσουν οι ίδιοι τα σφάλματα τα οποία είχαν γίνει κατά τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ καθώς και του περιοδικού επιτοκίου και τα οποία δεν οφείλονταν σε απλή παράλειψη ορισμένων εξόδων, αλλά σε συνολικό σφάλμα υπολογισμού.

Επομένως, καμία παραγραφή δεν μπορεί να αντιταχθεί στην εναγομένη.

Συνεπώς, η σχετική ένσταση απαραδέκτου είναι απορριπτέα.

2. Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 98/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και

διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη, ορίζει ποιος μαθηματικός τύπος πρέπει να χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ και διευκρινίζει, στην απόδοσή του στη γαλλική γλώσσα (παρατήρηση δ'), τα εξής:

«Le résultat du calcul est exprimé avec une exactitude d'au moins une décimale. Lorsque le chiffre est arrondi à une décimale particulière, la règle suivante est d'application: si le chiffre de la décimale suivant cette décimale particulière est supérieur ou égal à 5, le chiffre de cette décimale particulière sera augmenté de 1». [Το κείμενο στην ελληνική γλώσσα έχει ως εξής: «Τα αποτελέσματα πρέπει να εκφράζονται με ακρίβεια ενός τουλάχιστον δεκαδικού ψηφίου. Όταν γίνεται στρογγυλοποίηση σε ένα συγκεκριμένο δεκαδικό ψηφίο, εφαρμόζεται ο ακόλουθος κανόνας: Εάν το δεκαδικό ψηφίο που ακολουθεί το συγκεκριμένο αυτό δεκαδικό ψηφίο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 5, το συγκεκριμένο αυτό δεκαδικό ψηφίο αυξάνεται κατά ένα.»]

Ο ίδιος κανόνας επαναλαμβάνεται τόσο στην οδηγία 2008/48/EK, της 23ης Απριλίου 2008, για την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όσο και, πιο πρόσφατα, στην οδηγία 2014/17/ΕΕ, της 4ης Φεβρουαρίου 2014, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστωσης σχετικά με τα ακίνητα, με την ακόλουθη διατύπωση:

«Le résultat du calcul est exprimé avec une exactitude d'au moins une décimale. Si le chiffre de la décimale suivante est supérieur ou égal à 5, le chiffre de la précédente décimale exprimée sera augmenté de 1». [Το κείμενο της οδηγίας 2014/17/ΕΕ στην ελληνική γλώσσα έχει ως εξής: «Το αποτέλεσμα του υπολογισμού εκφράζεται με ακρίβεια τουλάχιστον ενός δεκαδικού ψηφίου. Εάν το επόμενο δεκαδικό ψηφίο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 5, το αμέσως προηγούμενο δεκαδικό ψηφίο αυξάνεται κατά μία μονάδα.»]

Στο εσωτερικό δίκαιο, ο μαθηματικός τύπος που προκύπτει από την ενωσιακή κανονιστική ρύθμιση επαναλαμβάνεται στο παράρτημα του άρθρου R 314-3, πρώην R 313-1 III, του κώδικα προστασίας των καταναλωτών, και ο κανόνας για τη στρογγυλοποίηση υπενθυμίζεται στην παρατήρηση δ' του παραρτήματος αυτού (*«Le résultat du calcul est exprimé avec une exactitude d'au moins une décimale. Lorsque le chiffre est arrondi à une décimale particulière, la règle suivante est d'application : si le chiffre de la décimale suivant cette décimale particulière est supérieur ou égal à 5, le chiffre de cette décimale particulière sera augmenté de 1»*). [«Το αποτέλεσμα του υπολογισμού εκφράζεται με ακρίβεια τουλάχιστον ενός δεκαδικού ψηφίου. Όταν γίνεται στρογγυλοποίηση σε ένα συγκεκριμένο δεκαδικό ψηφίο, εφαρμόζεται ο ακόλουθος κανόνας: εάν το δεκαδικό ψηφίο που ακολουθεί το συγκεκριμένο αυτό δεκαδικό ψηφίο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 5, το συγκεκριμένο αυτό δεκαδικό ψηφίο αυξάνεται κατά ένα.»] Μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2016 ο ανωτέρω κανόνας για τη στρογγυλοποίηση ίσχυε τυπικώς μόνο για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστωσης, αλλά η εφαρμογή του επεκτεινόταν νομολογιακώς και στα στεγαστικά δάνεια. Από 1ης Οκτωβρίου

2016, η επέκταση της εφαρμογής του κανόνα και στα στεγαστικά δάνεια επισημοποιήθηκε με το διάταγμα 2016-884, της 29ης Ιουνίου 2016.

Είναι πρόδηλο ότι οι δύο περίοδοι στις οποίες αναλύεται η παρατήρηση δ' αλληλοσυμπληρώνονται: η πρώτη («*Το αποτέλεσμα του υπολογισμού εκφράζεται με ακρίβεια τουλάχιστον ενός δεκαδικού ψηφίου*») θέτει ως απαίτηση να αναφέρεται τουλάχιστον ένα δεκαδικό ψηφίο. Ως «δεκαδικό ψηφίο» νοείται, στην πράξη, καθένα από τα ψηφία δεξιά της υποδιαστολής, και όχι ένα αριθμητικό στοιχείο. Συνεπώς, η λέξη «ακρίβεια» (η οποία δεν συνοδεύεται από το επίθετο «μαθηματική») χρησιμοποιείται στην πρώτη αυτή περίοδο ως συνώνυμη της λέξης «αναφορά». **[σελ. 7 του πρωτοτύπου]**

Η δεύτερη περίοδος («*Όταν γίνεται στρογγυλοποίηση σε ένα συγκεκριμένο δεκαδικό ψηφίο, εφαρμόζεται ο ακόλουθος κανόνας: εάν το δεκαδικό ψηφίο που ακολουθεί το συγκεκριμένο αυτό δεκαδικό ψηφίο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 5, το συγκεκριμένο αυτό δεκαδικό ψηφίο αυξάνεται κατά ένα*») θέτει, με τη σειρά της, έναν κανόνα για τη στρογγυλοποίηση του τελευταίου αναγραφόμενου δεκαδικού ψηφίου (το οποίο μπορεί να είναι το πρώτο, εφόσον ο πιστωτής αναφέρει μόνο ένα): το δεκαδικό αυτό ψηφίο πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με το ύψος του επόμενου.

Αυτή την ερμηνεία συμμερίζεται η μεγαλύτερη μερίδα της θεωρίας, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από την οποία προέρχεται το αρχικό κείμενο [παραλειπόμενα]. [παραπομπές στη νομική θεωρία]

Το Cour de cassation υιοθετεί διαφορετική ερμηνεία. Εκτιμά ότι στην πρώτη περίοδο του άρθρου («*Το αποτέλεσμα του υπολογισμού εκφράζεται με ακρίβεια τουλάχιστον ενός δεκαδικού ψηφίου*»), η λέξη «ακρίβεια» δηλώνει τη μαθηματική ακρίβεια του αποτελέσματος (και όχι το πόσα δεκαδικά ψηφία αναγράφονται) και ότι ως «δεκαδικό ψηφίο» νοείται το αριθμητικό του πρώτου, δηλαδή 0,1. Εξ αυτού συνάγει ότι το επιτόκιο που αναγράφεται στη σύμβαση παραμένει ακριβές εφόσον η απόκλιση μεταξύ αυτού και του πραγματικού επιτοκίου «είναι μικρότερη του δεκαδικού ψηφίου στο οποίο αναφέρεται το άρθρο R 313-J (πλέον R 314-3) του κώδικα προστασίας των καταναλωτών» (Civ. 1^ο 26 Νοεμβρίου 2014, αριθ. 13-23033 - Civ. 1^ο, 9 Απριλίου 2015, αριθ. 14-14216). Επομένως, το Cour de cassation, πολύ απλά, αγνοεί τη δεύτερη περίοδο της παρατήρησης δ', συγχέοντας, στην πρώτη περίοδο, την αναγραφή των ψηφίων με τη μαθηματική ακρίβεια. Η ερμηνεία όμως αυτή μπορεί να προκαλέσει στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, ιδίως σε υποθέσεις στεγαστικών δανείων: ανατρέχοντας στο παράδειγμα της προαναφερθείσας απόφασης υπ' αριθ. 14-14216 της 9ης Απριλίου 2015, αν αναγραφεί επιτόκιο 5,79 % (πολλώ δε μάλλον 5,75 %, όπερ εξακολουθεί να βρίσκεται εντός των ορίων της στρογγυλοποίησης του 5,8 %), θα είναι πιο ελκυστικό απ' ό,τι ένα επιτόκιο 5,837 ή 5,84 %, παρότι τα έξοδα και οι μηνιαίες δόσεις θα είναι στην πραγματικότητα ίδια. Για δάνειο ύψους 500,000 ευρώ με αποπληρωμή σε 30 έτη, ανάμεσα σε αναγραφόμενο (χαμηλότερο του αληθινού) ΣΕΕπ 5,75 % και σε αναγραφόμενο (αληθινό) ΣΕΕπ 5,84 %, ο υποψήφιος δανειολήπτης θα προσανατολιστεί φυσιολογικά στην

επιλογή του πρώτου, διότι του δημιουργείται η πεποίθηση ότι θα εξοικονομήσει ένα μη αμελητέο ποσό (στο συγκεκριμένο παράδειγμα, το ποσό αυτό θα ανερχόταν σε 8 103,07 ευρώ για τη διάρκεια του δανείου).

Εν προκειμένω, στην προσφορά δανείου αναγράφεται ΣΕΕπ 5,363 %, ενώ το πραγματικό επιτόκιο είναι 5,364511 %· δεδομένου ότι η απόκλιση μεταξύ των δύο είναι μικρότερη του 0,1, η ερμηνεία της παρατήρησης δ' από το Cour de cassation θα έχει ως αποτέλεσμα να κριθεί νόμιμο το αναγραφόμενο επιτόκιο 5,363 %, μολονότι το τελευταίο από τα δεκαδικά αυτά ψηφία είναι εσφαλμένο. Άρα, στην περίπτωση δανείου ύψους 80 275 ευρώ για 300 μήνες, είναι φυσικό ο υποψήφιος δανειολήπτης να κλίνει προς το αναγραφόμενο ΣΕΕπ 5,363 %, αντί μιας προσφοράς στην οποία θα αναγραφόταν ΣΕΕπ 5,365 %, διότι πιστεύει ότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα «κάνει οικονομία», ανεξαρτήτως του ποσού.

Λαμβανομένης υπόψη της πρακτικής σημασίας που έχει η ερμηνεία του κανόνα τον οποίο θέτει η παρατήρηση δ' όσον αφορά τη στρογγυλοποίηση, και εφόσον πρόκειται για ρύθμιση του ενωσιακού δικαίου η οποία ισχύει ως προς όλες τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης, τόσο για κινητά όσο και για ακίνητα, αρμόδιο να αποφανθεί με ποιον τρόπο πρέπει να ερμηνευθεί ο κανόνας αυτός είναι το ΔΕΕ.

Το Cour de cassation αρνείται όμως να υποβάλει οποιοδήποτε σχετικό ερώτημα στο ΔΕΕ [παραλειπόμενα] [σελ. 8 του πρωτοτύπου] [παραλειπόμενα]. [παραπομπές στη νομολογία]

Το 2017, σε παρόμοιες υποθέσεις, το tribunal d'instance de Limoges (πρωτοδικείο Λιμόζ) υπέβαλε δύο φορές ερώτημα προς το ΔΕΕ σχετικά με τον κανόνα για τη στρογγυλοποίηση [παραλειπόμενα], αλλά σε αμφότερες τις περιπτώσεις, κατόπιν της υποβολής του προδικαστικού ερωτήματος, οι πιστωτές παραιτήθηκαν από τη δίκη προτιμώντας να χάσουν σημαντικά ποσά [παραλειπόμενα] παρά να αφήσουν τη διαδικασία να συνεχιστεί προκειμένου να αποφανθεί το ΔΕΕ.

Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να υποβληθεί νέο προδικαστικό ερώτημα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Το tribunal d'instance, εκδίδοντας απόφαση προτού κρίνει επί της ουσίας,

- **ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ** την ένσταση απαραδέκτου και
- **ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ** στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

Σε περίπτωση σύμβασης καταναλωτικής πίστης στην οποία το συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο είναι 5,364511 %, μπορεί το αναγραφόμενο συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο ύψους 5,363 % να θεωρηθεί ακριβές βάσει του κανόνα που προβλέπεται στις οδηγίες 98/7/ΕΚ της 16ης Φεβρουαρίου 1998, 2008/48/ΕΚ της

23ης Απριλίου 2008 και 2014/17/ΕΕ της 4ης Φεβρουαρίου 2014 και ορίζει, ως έχει στη γαλλική γλώσσα, ότι «Le résultat du calcul est exprimé avec une exactitude d'au moins une décimale. Si le chiffre de la décimale suivante est supérieur ou égal à 5, le chiffre de la première décimale sera augmenté de 1» [«Το αποτέλεσμα του υπολογισμού εκφράζεται με ακρίβεια τουλάχιστον ενός δεκαδικού ψηφίου. Εάν το επόμενο δεκαδικό ψηφίο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 5, το αμέσως προηγούμενο δεκαδικό ψηφίο αυξάνεται κατά μία μονάδα»];

[παραλειπόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ